

ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Γράφει ο Δρ Βασίλης Αβραχάς → Τηλ: 0431262823 → mousaiostheatrelos@yahoo.com.au

Ελυτίστικες Βραδιές... κι όποιος αντέξει!

Το «Εκείνο που δεν γίνεται» γινόταν το 1971, εν μέσω της επάρατης δικτατορίας, στον Ελύτη το γέννημα Το Φωτόδεντρο και η Δέκατη Τέταρτη Ομορφιά. Ποιητής παραμόνιμα κολλημένος στο απίστευτο, το απίθανο, το αγένωτο... μιας κι όλα τα επίλοιπα –τα πιστευτά, τα πιθανά και τα γινόμενα– δεν αξίζουν εν τέλει ολάκερη την καρδιά μας. Αλλά ποιο είναι άραγε «εκείνο που δεν γίνεται»; Εκείνο που θέλει ο Ελύτης να το «τσακίσει» σπρώχνοντάς το «απ' το παράθυρο έξω»; Η νοσταλγία που βγάζει σώμα· ο δεσμός μας με τη μητέρα της ύπαρξης που ποτέ δεν στέκεται να τον αδράξουμε για να τελειώνουμε μια και καλή· το αενάως επαναλαμβανόμενο αλισβερίσι με τον βιωμένο χρόνο. Πάντα(;) θα προβάλλει ένα «κορίτσι», ένα «γυμνό... στήθος», μία «σχεδιά», για να ξεφύγουμε απ' τα πλοκάμια του φθορόχρονου και ν' αξιωθούμε να μας σώσει «ο Θεός». Θεός και χρόνος, το λοιπόν· αναμεταξύ τους είναι που παίζεται όλο το παιχνίδι... κι όποιος μας κερδίζει...

Μα σαν είναι «ο Θεός», ε τότε «ψηλά πάνω απ' τα τείχη με την ημισέληνο» μας πάει, δηλονότι, στου ουρανού τον υπερφαή γνόφο που μόλις αντιφεγγίζει στων κοινών θνητών τα μάτια. Σ' έναν τέτοιο ουρανό μέσα, τα πρόσωπα του έρωτα δεν κινδυνεύουν από «ακριτομύθια» καμιά: καμιά προδοσία δεν χωρεί και «οι Τύχες» μένουν χωρίς «σημάδι» ή, αν θέλετε, σημαδεύουν στα τυφλά και ξαστοχίζουν... Αμ δε! Εκείνες το βρίσκουν το «σημάδι», αφού σε τούτη τη ζωή κάποιος αγαπημένος πάντα την πληρώνει. Σε τούτη τη ζωή, γιατί υπάρχει και «η ζωή που εμείς αλλού πιστεύουμε πως είναι»... εμείς οι ποιητές, οι ερωτευμένοι, οι θεότρελοι...

Ανάμεσα σε δυο μέρη διακυβεύεται «η ζωή», το «μέρος τής αγάπης» και το «μέρος τού θανάτου». Άλλωστε, το Άσμα Ασμάτων δεν είναι που τραγουδάει το «κραταιά ως θάνατος αγάπη»; Πραγματικά διακυβεύεται, αφού όπως πολύ καλά μάς έμαθε ο Ορφείας ο χρόνος μάς πιάνει να «υπνοβατούμε», άχρι καιρού... μέχρι δηλαδή να καταφτάσει ο καιρός και η «σάρκα τής σαρκός» μας, ο «φώσφορος» που έχουμε μέσα μας, ξεπεταχτεί παίρνοντας «φω-

τιά και ανάψει και ξυπνήσουμε» στην όντως ζωή... που δεν είναι κάπου αλλού σε χρόνο άλλο, αλλά εδωνά αλλιώς και πέρα από τους χρόνους όλους. Για την ψυχή ο λόγος, που κάποιος λεν πως δεν την απαντήσανε λιανίζοντας σαν μορταδέλα το ανθρώπινο μυαλό... Τρομάρα τους, ανέραστοι θα πάνε!

Οριζοντίως και καθέτως, ερωτικώς και χρονικώς, θνησιμαίως και αθανάτως. Μια τιμή η ύπαρξή μας πάνω στο γράφημα συνάρτησης: όσο χρονίζουμε πεθαίνουμε κι όταν ερωτευόμαστε αθανατίζουμε. Το αιώνιο είναι η στιγμή που περιέχει και υπερβαίνει τους χρόνους όλους... γιατί τους κόβει σαν λεπίδι... και τους διαρρηγνύει... Έλα όμως που οι περισσότεροι δεν γνωρίζουν ποτέ τους τις καμπύλες της συνάρτησης και μένουν εσαεί δεσμώτες της επιφάνειας, δυσδιάστατοι, δίχως όγκο... και, πολύ περισσότερο, δίχως «ζωή!» «Αμμος» και «αράχνη» όλη τους η βιοτή, φθορά στη νιοστή! Μα πάντα στο «κατώφλι», στη μεθόριο της εμπειρίας, κάτι παραδοκεί. Ο Ελύτης μού γλιστράει εδώ σα χέλι και τον παίρνω το κατόπι στου υπερρεαλισμού τα ονειρικά τα σύμβολα. Ένας «λύκος» που «με το στρογγυλό το μάτι» –σαν άλλος Κύκλωπας– «ολολύζει»· μα τι είναι αυτά που γράφεις, βρε Ελύτη, αλήτη μου; Εδώ σε θέλω «αθλητή της φαντασίας», μου απαντάει, δείχνοντας με νόημα τον κυρ- Ανδρέα με τον Μέγα Ανατολικό ανά χείρας.

Σημασία, τελικά, δεν έχει τι θέλει να πει ο ποιητής με τον λύκο του, αλλά τι μας λέει· τι αναγκάζει τον καθένα από εμάς να σκεφτεί. Και για να είμαι ειλικρινής, εμένα με σεργιανάει στα δικά μου όνειρα και μου ξεθάβει τους δικούς μου εφιάλτες που στη χειρότερη μορφή τους γίνονται σκυλιά μανιασμένα και δαιμονικά που πασχίζουν να με δαγκώσουν. Το ίδιο –από την ανάποδη, όμως– θα ήθελα να πω και για «τα βουνά της Κρήτης», που ο Ελύτης τα κρατάει στη μνήμη του την παιδική μέσα «στο χιόνι», αγέρωχα, στιβαρά, όλο δυναμη, και καθώς μας λέει, «τα ξαναβρήκα δροσερά μα τι σημαίνει», αλήθεια, τι σημαίνουν όλα αυτά; Μάλλον ότι κάποιος χάνονται μέσα στους θρήνους τής πεπτωκυίας φύσης, τη στιγμή που άλ-

λοι υψώνονται υψιπετώς στα ύψη του άφθαρτου πνεύματος.

Μα ας μην θριαμβολογήσει κανείς: «που κι ελεύθερος να μείνεις που και νικητής πάλι ο ήλιος γέρνει κι είναι ολόγυρά σου». Ο ήλιος έχει την τελευταία λέξη – πάντα στο βασίλειμά του! Και πάντοτε έρχεται κάποιο βασίλειμα... για να σκεπάσει τα πάντα μέσα στη μελαγχολία της ματαιότητας... Εν μέσω της δικτατορίας, τονίζω και πάλι, γράφει ο Ελύτης ετούτες τις γραμμές και προσπαθεί ποιητικά να συνδεθεί έλλογα με το παράλογο της κοινωνικής ζωής γύρω του... Και μπορεί, μπορεί λέω, να βλέπει ήδη στο βασίλειμα του ήλιου –πέρα από τη μελαγχολία– εκείνη τη μικρούλα τόσο δα ελπίδα που όλοι ξεδιακρίνουμε στην κυοφορία της επόμενης μέρας... Εξ ου και οι συνεχείς ανατροπές στο εσωτερικό του ίδιου του λόγου του, αυτό το «σιγαλιά γεμάτη ακτές καταστραμμένες όπου ακόμη κατεβαίνουν τα σύννεφα να φάνε χόρτο λίγο πριν για πάντα σκοτεινιάσει». Ποιος δεν αναγνωρίζει τα προβατάκια που μέτραγε μικρός; Κι όμως η αθωότητα είναι τόσο ανίσχυρη! Ε και τι μ' αυτό; Μήπως και του Θεού η δύναμη μέσα στην αδυναμία δεν είναι που δυναμώνει παντοδύναμη;

Στο τέλος-τέλος, εννοώ το τέλος που δύναται ο καθείς και η καθεμία από εμάς να αντιληφθεί μέσα στα στενά όρια της ατομικής ζωής, δεν μένει παρά να αγκαλιάσουμε τη σιωπή. Γράφει ο Ελύτης: «σα να πήραν τέλος οι άνθρωποι και να μην έχει μείνει άλλο τίποτα καιριο να ειπωθεί». Το δίκαιο του εκάστοτε ισχυρού δεν μπορεί ποτέ να απαλλοτριώσει το πρόνομιό της σιωπής... και της δυσσοίωσης κραυγής που αυτή κρύβει μέσα της... Από την άλλη, πάλι, ας μην ξεχνάμε ότι η σιωπή, είτε πριν είτε μετά τον λόγο, αποτελεί την πεμπουσία και ολοκλήρωσή του... Καλημέρα και όνειρα ποιητικά!

Αυτά κουβεντιάζαμε με τα παιδιά τού Τμήματος «Οδυσσέας Ελύτης» της ΑΧΕΠΑ ΝΝΟ, έτσι τουλάχιστον όπως τα θυμάμαι μετά από μία περίπου βδομάδα. Ήταν η πρώτη από τις Ελυτίστικες Βραδιές που το Τμήμα εγκαινίασε ως επιστέγασμα των μηνιαίων συναντήσεών του. Όσοι, λοιπόν, αγαπούν την ποίηση και θέλουν να συμμετέχουν σε κάτι που διαφέρει από τα γνωστά και τετριμμένα της «παροικίας» μπορούν να σμίγουν με την παρέα μας κάθε δεύτερη Τετάρτη του μήνα, γύρω στις 8:30 το βραδάκι, να τρώμε τα ωραία μας μεζεκλίκια, να πίνουμε τα κρασιά μας και να πλέκουμε σκέψεις γύρω από την Ελλάδα που ζωντανεύουν εμπρός μας τα ποιήματα του Ελύτη.

Επίσης, μην ξεχάσετε να έρθετε στην εκδήλωση του Τμήματος «Οδυσσέας Ελύτης» της ΑΧΕΠΑ ΝΝΟ που γίνεται αύριο Σάββατο, ώρα 4:30 μμ, στην αίθουσα εκδηλώσεων της ΑΧΕΠΑ, 394-396 Princes Highway, Rockdale. Η εκδήλωση περιλαμβάνει μία ομιλία μου με θέμα «Ο Οδυσσέας Ελύτης ως πνευματικός αναζητητής» και ζωντανή μουσική από την Άννα Παπούλια, η οποία ερμηνεύει δέκα τραγούδια σε ποίηση του μεγάλου νομπελίστα ποιητή μας. Η είσοδος είναι ελεύθερη και είστε όλοι ευπρόσδεκτοι. Στο τέλος θα προσφερθούν κέρασματα που κρύβουν εκπλήξεις... Μην τις χάσετε. Ας τιμήσουμε όλοι μαζί την επέτειο των είκοσι χρόνων από τον θάνατο του ποιητή. Είναι το ελάχιστο που οφείλουμε σε κάποιον που τίμησε την Ελλάδα στα πέρατα της οικουμένης.

Το Τμήμα «Οδυσσέας Ελύτης» της ΑΧΕΠΑ ΝΝΟ

Με αφορμή την 20η επέτειο από τον θάνατο του νομπελίστα ποιητή Οδυσσέα Ελύτη (1911-1996) σας προσκαλεί στην ομιλία του Δρ. Βασίλη Αβραχά με θέμα

Ο Οδυσσέας Ελύτης ως πνευματικός αναζητητής

η οποία θα γίνει το Σάββατο 19 Μαρτίου, 4:30 μμ, στην Αίθουσα Εκδηλώσεων της ΑΧΕΠΑ ΝΝΟ, 394-396 Princes Highway, Rockdale.

Στο πλαίσιο της εκδήλωσης η Άννα Παπούλια θα ερμηνεύσει τραγούδια σε ποίηση του μεγάλου Έλληνα ποιητή.

Είσοδος ελεύθερη – όλοι ευπρόσδεκτοι.
 Οι προφορικοί κωδικοί με θέματα και διανομή.
 Για περισσότερες πληροφορίες τηλεφωνήστε στους:
 Τηλέφωνο Κρήτης 0428 262 891 – Θέμα Κοζιμπάκου 0421 815 134